

Tiina Kautio

Indikaattorit tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan

14.6.2017

Cuporen työpapereita 4

Kulttuuripoliittikan tutkimuskeskus Cupore

© Tekijä ja Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö 2017

ISBN 978-952-7200-23-0 (pdf)

ISSN 2343-2284 (pdf)

Sisältö

SISÄLTÖ	3
TIIVISTELMÄ	4
JOHDANTO	5
Työn tavoitteet	5
Tarve tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvalle seurannalle	5
Tausta: Tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arviointimetodologia.....	5
Työprosessi.....	6
TEKIJÄNOIKEUSJÄRJESTELMÄN TOIMIVUUDEN JATKUVA SEURANTA: INDIKAATTORIT.....	8
Tekijänoikeustoimialojen taloudellinen merkitys	8
Liiketoimintamallien ja markkinoiden kehitys	9
Lainvalmistelun laatu.....	10
Oikeuksien täytäntöönpano	11
Oikeuksien hallinnointi	11
Tekijänoikeustietämys.....	13
Tekijänoikeusjärjestelmän kannustinvaiikutukset	13
Teosten saatavuus ja jatkokäyttö	14
Oikeuksien siirto ja lisensointi	15
Teosten luvaton käyttö.....	15
Mielipiteet tekijänoikeusjärjestelmän toimivuudesta.....	16
YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	17
LÄHTEET	20
LIITTEET	22
Liite 1. Indikaattorien pisteytykset.....	23
Liite 2. Alustava tutkimussuunnitelma 2018-2022.....	25

Tiivistelmä

Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore määrittäi syksyllä 2016 yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa indikaattorit Suomen tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan. Yhteensä 11 indikaattorin kokonaisuus käsittelee tekijänoikeustoimialojen taloudellista merkitystä, liiketoimintamallien ja markkinoiden kehitystä, oikeuksien hallinnointia, tekijänoikeustietämystä, tekijänoikeusjärjestelmän kannustinvaikutuksia, teosten saatavuuteen ja jatkokäyttöön sekä teosten luvattomaan käyttöön liittyviä kysymyksiä, ja tekijänoikeusjärjestelmän toimivuutta koskevia mielipiteitä. Valitut indikaattorit perustuvat Cuporen vuonna 2016 julkaisemaan tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arviointimetologiaan.

Työn päämääränä oli kehittää luotettavaa tietopohjaa tekijänoikeusjärjestelmän kehittämistarpeiden tunnistamisen ja arvioinnin tueksi. Tietoa tarvitaan niin nykytilanteen hahmottamiseksi kuin myös tulevien suuntaviivojen määrittämisen tueksi. Jatkuva arviointitoiminta mahdollistaa sen, että päätökset voivat perustua vahvaan ja ajantasaiseen tietopohjaan. Tiedontuotannolla voidaankin nähdä olevan tärkeä merkitys tekijänoikeuspolitiikalle ja siihen liittyvälle strategia- ja lainsäädäntötyölle. Tiedonkeruun objektiivisuus tukee päätöksenteon riippumattomuutta. Tiedon tulee olla myös helposti hyödynnettävissä. Selkeästi esitetty ja johdonmukaisesti kerätty tieto edistää tekijänoikeusjärjestelmän läpinäkyvyyttä.

Työprosessin pääasiallisina tavoitteina oli

- hahmottaa keskeisimmät Suomen tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvan seurannan indikaattorit tekijänoikeuspoliittisen päätöksenteon ja tekijänoikeusjärjestelmän kehittämisen tueksi,
- määrittää kullekin valitulle indikaattorille optimaalinen tiedonkeruun tiheys, sekä
- määrittää Cuporessa toteutettavan tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arvioinnin kokonaisuus siten, että jatkuva tutkimustoiminta mahdollistuisi kohtuullisin kustannuksin.

Indikaattorijoukko tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan määritettiin syys-joulukuussa 2016 yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön tekijänoikeusvirkamiesten kanssa. Työprosessi koostui sarjasta ryhmäkeskusteluja ja haastatteluja, joissa esitettyjen arvioiden perusteella muodostettiin kokonaisuus säännöllisesti seurattaviksi indikaattoreiksi.

Indikaattorikokonaisuuden pohjalta voidaan tarkastella tekijänoikeusjärjestelmän toimivuutta eri näkökulmista. Kokonaisuus pyrkii tasapainoisesti kattamaan suuren yleisön näkemykset, eri toimialoilta kerättävän tiedon, sekä tekijänoikeusjärjestelmän eri sidosryhmien näkökulmat.

Osana työtä määritettiin myös indikaattoreihin perustuva alustava tutkimussuunnitelma vuosille 2018-2022 suuntaviivaksi Cuporessa lähivuosina tehtävälle tutkimukselle.

Johdanto

Työn tavoitteet

Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore määrittäi syksyllä 2016 yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa indikaattorit Suomen tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan.¹ Työn tavoitteena oli hahmottaa keskeisimmät tekijänoikeuspoliittisen päätöksenteon ja tekijänoikeusjärjestelmän kehittämisen tueksi tarvittavat indikaattorit sekä määrittää näistä kullekin optimaalinen tiedonkeruun tiheys.

Valitut indikaattorit perustuvat Cuporen vuonna 2016 julkaisemaan tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arviointimetodologiaan². Kansainväliseen käyttöön kehitetty arviointimetodologia sisältää suuntaviivat kansallisten tekijänoikeusjärjestelmien toimivuuden arviointiin eri näkökulmista.

Tarve tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvalla seurannalle

Tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuva seuranta mahdollistaa luotettavan tietopohjan syntymisen järjestelmän kehittämistarpeiden tunnistamisen ja arvioinnin tueksi. Poliittisen päätöksenteon tarpeisiin ja julkisen keskustelun edistämiseksi on tarve luoda jatkuvaa, aikasarjatiedon tuotannon mahdollistavaa arviointitoimintaa. Selkeästi esitetty ja johdonmukaisesti kerätty tieto edistää tekijänoikeusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Jatkuva arviointitoiminta taas mahdollistaa sen, että päätökset voivat perustua vahvaan ja ajantasaiseen tietopohjaan. Tiedonkeruun objektiivisuus tukee päätöksenteon riippumattomuutta.

Vahva tietopohja auttaa ongelmien havainnoimisessa ja vaihtoehtoisten ratkaisujen identifioimisessa. Esimerkiksi aikasarjoina esitettävä seurantatieto havainnollistaa kehitystrendejä ja -tarpeita. Tekijänoikeusjärjestelmän toimivuutta on syytä tarkastella eri näkökulmista: Suuren yleisön näkemyksiä tekijänoikeusjärjestelmästä ei ole tähän mennessä tutkittu laajamittaisesti. Eri toimialoilta järjestelmällisesti kerättävä tieto markkinoiden ja liiketoimintamallien kehityksestä edistää tekijänoikeusjärjestelmän sopeutuvuutta toimintaympäristönsä muutoksiin. Eri toimijoiden näkemykset tekijänoikeusjärjestelmän merkityksestä ja ongelmakohtista niin ikään kertovat järjestelmän toimivuudesta. Myös kollektiivihallinnoinnin merkitys sekä teosten saatavuuteen liittyvät kysymykset ovat keskeisiä arviointiteemoja.

Tausta: Tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arviointimetodologia

Cuporen vuosina 2009-2016 toteuttamassa tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arviointihankkeessa muodostettiin kansallisten tekijänoikeusjärjestelmien arviointia ja kehittämistä palveleva metodologiakehikko. Metodologian avulla voidaan tuottaa sellaisia arvioita, jotka palvelevat kansallisia hallituksia tekijänoikeuspolitiikan ja -strategian muodostamisessa sekä lainsäädännön ja tekijänoikeusjärjestelmän kehittämistoimien

¹ Työ oli osa Cuporen hanketta *Tekijänoikeusjärjestelmän arviointi päätöksenteon tukena*, jonka päämääränä on kehittää tekijänoikeusjärjestelmän arviointia tukemaan entistä paremmin poliittista päätöksentekoa sekä strategista suunnittelua.

² Tiina Kautio, Nathalie Lefever ja Milla Määttä 2016. *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*. Cuporen verkkojulkaisuja 37 ja Cuporen julkaisuja 26.

suunnittelussa. Metodologiaa soveltaen saatavat tulokset tarjoavat myös pohjaa julkiselle keskustelulle tekijänoikeusjärjestelmän kehittämisestä.

Hankkeessa on muodostettu joukko menetelmiä tekijänoikeusjärjestelmän systemaattiseen arviointiin. Arviointikehikko on jaettu kolmeen pilariin jotka voidaan implementoida yksi kerrallaan, peräkkäisinä vaiheina tai keskittyen vain tiettyihin kiinnostuksen kohteena oleviin alueisiin: Ensimmäisen pilarin avulla voidaan muodostaa kuvaus kansallisen tekijänoikeusjärjestelmän toimintaympäristöstä. Toinen pilari sisältää menetelmiä tekijänoikeusjärjestelmän eri elementtien kuvaukseen ja toimivuuden arviointiin. Kolmas pilari ohjeistaa tekijänoikeusjärjestelmän tasapainoisen toiminnan tarkasteluun.

Kehikko koostuu yhteensä 37 indikaattorista. Nämä on jaoteltu 15 kuvauslehtiseen (*Description Sheet, DS*) ja 22 metodologiakorttiin (*Methodology Card, MC*). Kuvauslehtiset ohjeistavat laaja-alaisen kuvauksen tekoon kansallisesta tekijänoikeusjärjestelmästä sekä sen toimintaympäristöstä. Metodologiakorteissa täsmennetään erityisiä tiedonkeruun teemoja ja menetelmiä, ja niiden pohjalta kerätty tieto indikoi tekijänoikeusjärjestelmän toimivuutta.

Hankkeen tulokset on dokumentoitu metodologiaoppaan muotoon sekä oppaan lisäosana toimivaan *Toolkit of Questionnaires* -kyselypakettiin. Käsikirjat sekä hankkeen vuosina 2013-2015 toteutetussa pilottivaiheessa syntyneet tutkimusraportit (yht. 37 raporttia) julkaistiin kesäkuussa 2016:

- Tiina Kautio, Nathalie Lefever ja Milla Määttä 2016. *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*. Cuporen verkkojulkaisuja 37 ja Cuporen julkaisuja 26.
- Tiina Kautio, Nathalie Lefever ja Milla Määttä 2016. *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Toolkit of Questionnaires for Interviews, Focus Group Studies and Surveys*. Cuporen verkkojulkaisuja 38 ja Cuporen julkaisuja 27.
- *Tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arviointihanke: metodologiakehikon pilotointi Suomessa*. Cuporen verkkojulkaisuja 39.

Työprosessi

Indikaattorijoukko tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan määritettiin syys-joulukuussa 2016 yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön tekijänoikeusvirkamiesten kanssa. Työprosessi koostui sarjasta ryhmäkeskusteluja ja haastatteluja.³

Ensimmäisessä, syyskuussa järjestetyssä ryhmäkeskustelussa⁴ käytiin läpi tutkimuskysymykset ja orientoiduttiin lokakuussa järjestettäviin haastatteluihin. Käsiteltävinä olivat seuraavat haastatteluja pohjustavat kysymykset:

- Miten arviointi parhaiten tukee opetus- ja kulttuuriministeriössä tehtävää tekijänoikeuspolitiikan ja -järjestelmän kehittämistyötä?
- Miltä osin metodologiakehikko soveltuisi jatkuvan seurannan välineeksi osana ministeriössä tapahtuvaa työtä?
- Mitä tietoa tarvitaan järjestelmän toimivuuden jatkuvassa seurannassa?
  - Mitkä 3-5 teemaa ovat tärkeimpiä?

³ Ryhmäkeskusteluihin osallistuivat ja haastateltavina olivat opetus- ja kulttuuriministeriön tekijänoikeusvirkamiehet.

⁴ Ryhmäkeskustelu järjestettiin 8.9.2016.

- Mitkä muut teemat ovat jossain määrin tai mahdollisesti tulevaisuudessa tärkeitä?
- Millaisia tutkimuksia ja/tai mittareita tarvitaan?
- Kuinka tiheään on tätä tietoa tarpeen kerätä?
- Mitkä ovat keskeisimmät lähivuosien tutkimustarpeet?

Lokakuussa toteutettiin haastattelut jokaisen opetus- ja kulttuuriministeriön tekijänoikeusvirkamiehen kanssa erikseen. Kukin virkamies valitsi niissä tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arviointikehikosta kolme mielestään keskeisintä järjestelmän jatkuvaan seurantaan soveltuvaa indikaattoria. Näiden lisäksi käytiin läpi muita, vähemmän keskeisiä tai mahdollisesti tulevaisuudessa tärkeitä osoittautuvia mittareita ja seurannan kohteita. Tämän pohjalta muodostettiin yhteenveto, jossa jokainen arviointikehikon indikaattori pisteytettiin haastatteluissa esitettyjen arvioiden perusteella. Indikaattorien pisteytykset on esitetty raportin liitteessä 1.

Pisteytyksen sekä muun haastatteluissa saadun tiedon perusteella muodostettiin ehdotus säännöllisesti seurattavien tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden indikaattorien kokonaisuudeksi. Ehdotusta käsiteltiin marras- ja joulukuussa järjestetyissä ryhmäkeskusteluissa⁵. Indikaattorikokonaisuuteen tehtiin tällöin pieniä muutoksia. Lisäksi keskusteltiin tutkimusmenetelmistä sekä kunkin indikaattorin tiedonkeruun tiheydestä ja kiireellisyydestä.

Osana työtä määritettiin myös valittuihin indikaattoreihin perustuva alustava tutkimussuunnitelma vuosille 2018-2022. Suunnitelmassa määritetään suuntaviivoja Cuporessa lähivuosina tehtävään tutkimukseen. Suunnitelma on esitetty raportin liitteessä 2.

---

⁵ Ryhmäkeskustelut järjestettiin 2.11.2016 ja 14.12.2016.

Tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuva seuranta: indikaattorit

Indikaattorien määrittämisprosessissa todettiin tärkeäksi identifioida ne tutkimusteemat, joita koskeva tieto parhaiten tukee ministeriössä tehtävää työtä. Tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvan seurannan on syytä keskittyä tarkasti rajattuun indikaattorijoukkoon. Keskeistä on myös kerryttää tietopohjaa siten, että tieto on helposti hyödynnettävissä.

Jatkuvalla tiedontuotannolla on tärkeä merkitys tekijänoikeuspolitiikalle ja siihen liittyvälle strategia- ja lainsäädäntötyölle. Tietopohjaa tarvitaan nykytilanteen hahmottamiseksi ja tulevien suuntaviivojen määrittämisen tueksi. Ennakointi on tärkeää, mutta usein haasteellista. Ilman ennakoitua lainsäätäjää tulee väistämättä tekijänoikeusjärjestelmän toimintaympäristössä ja markkinoilla tapahtuvien muutosten perässä.

Tutkimuskokonaisuus tulisi määrittää siten, että tiedonkeruun jatkuvuus voidaan turvata. Samalla on pidettävä mielessä kustannuskysymykset. Tiedontuotanto vuorovuosina eri teemoista mahdollistaa jatkuvan tutkimustoiminnan kohtuullisin kustannuksin.

Tiedot tekijänoikeusjärjestelmän eri osa-alueiden toimivuudesta ovat erityisen kiinnostavia silloin kun niistä on osoitettavissa trendejä. Aikasarjatiedon keräämistiheys olikin yksi keskeinen kysymys indikaattorijoukkoa muodostettaessa. Osana ryhmäkeskusteluja pyrittiin määrittämään, kuinka monen vuoden välein mitäkin tietoa tulisi kerätä luotettavan aikasarjatiedon keräämiseksi.

Kerätessä tietoa tekijänoikeusjärjestelmän toimivuudesta on tärkeää todentaa, mitkä tilanteet ovat seurausta tekijänoikeusjärjestelmästä ja mitkä taas jostain muusta tekijästä, kuten markkinoiden toiminnasta. On myös huomioitava, että monet kehityskulut voivat tapahtua ja esimerkiksi teokset syntyä täysin tekijänoikeusjärjestelmästä riippumatta.

Keskusteluissa ja haastatteluissa nostettiin esiin useita keskeisiä tutkimusteemoja tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan. Alla on käsitelty tätä tärkeiksi katsottujen tutkimusteemojen kokonaisuutta teema-alueittain. Jotta jatkuva, kustannustehokas tiedonkeruu olisi mahdollista, rajattiin keskeisiksi katsottujen tutkimusteemojen joukosta suppeampi indikaattorijoukko tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan. Nämä eri teemoihin liittyvät indikaattorit on esitetty tekstin lomassa olevissa laatikoissa.

Tekijänoikeustoimialojen taloudellinen merkitys

Tekijänoikeustoimialojen kehityksen seurantaan soveltuu Tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arviointimetodologiassa mukana oleva indikaattori MC1 – *Macroeconomic Importance of Copyright Industries*⁶. Indikaattori kuvaa toimialojen taloudellista merkitystä, ja sen kattamista aihealueista on tarjolla vuotuista aikasarjatietoa vuodesta 2003 alkaen. Viimeisimmät tutkimukset on toteutettu n. kolmen vuoden välein.⁷

⁶ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 54.

⁷ Viimeisimmät tutkimukset on julkaistu Suomen Tekijänoikeudellisen Yhdistyksen/Tekijänoikeusinstituutin julkaisusarjassa, ks. <http://www.copyrightsociety.fi/index.php?id=104> (viitattu 17.2.2017).

Indikaattori MC1 seuraa tekijänoikeustoimialojen⁸ asemaa osana Suomen kansantaloutta. Indikaattorin parametrit 1-3⁹ käsittelevät tekijänoikeustoimialojen arvonlisäystä, työllisten määrää sekä kansainvälisen kaupan arvoa. Eri toimialojen arvonlisäykseen kuitenkin vaikuttaa yleinen talouden kehitys, sekä moni tekijänoikeusjärjestelmän toimivuudesta riippumaton tekijä. Indikaattori ei myöskään huomioi sitä tekijänoikeudellisesti relevanttia toimintaa, joka tapahtuu muilla kuin määritetyillä tekijänoikeustoimialoilla. Lisäksi laskelmassa mukana olevilla toimialoilla voi olla muutakin kuin tekijänoikeudellisesti relevanttia toimintaa. Voidaan kysyä, missä määrin indikaattori todella kertoo tekijänoikeusjärjestelmän toimivuudesta. Usein voi olla mahdotonta selvittää, miten tekijänoikeusjärjestelmä vaikuttaa aikasarjassa havaittaviin muutoksiin. Joka tapauksessa indikaattori heijastaa toimialojen suuria kehityssuuntia, kuten median murrosta, ja antaa tärkeää tietoa eri tekijänoikeustoimialojen kehityksestä.

Indikaattori MC2 – *Volume of Domestic Production of Copyrighted Products and Services*¹⁰ tarjoaa tietoa tuotannon määrästä eri toimialoilla, ja se voisi toimia keskeisenä kotimaisen tuotannon tason mittarina. Arviointi perustuu tekijänoikeudella suojattujen tuotteiden ja palveluiden määrään, liikevaihtoon, myynnin arvoon, tai muihin sopiviin parametreihin. Tuotannon määrä voidaan ymmärtää monella eri tavalla, ja eri lähteistä saatava tieto voi pohjautua erityyppisiin tuotannon yksikön määritelmiin. Näin ollen eri toimijat saattavat tuottaa erilaisiin määritelmiin pohjautuvaa tilasto- tai muuta tietoa. Lisäksi voi olla vaikea selkeästi määrittää, mitkä tuotannot ovat kotimaisia. Indikaattori jättää myös helposti ulkopuolelleen esimerkiksi riippumattomat tuotannot. Näin ollen tulee pohdittavaksi, mitä tuotannon määrät kertovat eri toimialojen tilanteista. Tieto tuotannon määrästä voisi kuitenkin olla kiinnostavaa erityisesti verrattaessa sitä luvattoman käytön tai yhteishallinnointiorganisaatioiden toiminnan laajuuteen. Toisaalta vielä keskeisempi seurattava asia voisi olla teosten käyttäjien määrät¹¹. Indikaattori MC2 ei valikoitunut keskeisimpien indikaattorien joukkoon.

Tietoa tekijänoikeustoimialojen viennistä ja tuonnista on saatavilla vain puutteellisesti. Indikaattori MC3 – *Volume of Exported and Imported Copyrighted Products and Services*¹² käsittelee tätä teemaa, mutta ei kuitenkaan ole keskeisimpien indikaattorien joukossa. Vaikka tiedonkeruu kansainvälisestä kaupasta katsottiin hyödylliseksi, sen ei kuitenkaan koettu kuuluvan keskeisiin lähivuosiin seurattaviin aihepiireihin.

Indikaattorit tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan:
MC1 – *Macroeconomic Importance of Copyright Industries*

Liiketoimintamallien ja markkinoiden kehitys

Markkinoiden toimintaa tutkittaessa nousevat keskeisimmiksi teemoiksi liiketoimintamallien tarkastelu ja kehitys analogisesta digitaaliseen toimintaan.

⁸ Tekijänoikeustoimialojen määritelmä perustuu Maailman henkisen omaisuuden järjestössä (WIPO) kehitettyyn metodologiaan. Ks. WIPO:n julkaisema metodologiaopas *WIPO Guide on Surveying the Economic Contribution of the Copyright Industries, 2015 Revised Edition*, <http://www.wipo.int/copyright/en/performance/> (viitattu 17.2.2017).

⁹ Value added of copyright industries as a share of GDP; Number of employees in copyright industries as a share of the total employed labor force; ja Value of exports and imports in copyright industries as a percentage of total national foreign trade

¹⁰ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 58.

¹¹ Teema "The level of cultural participation and/or end-use of cultural products and services" on mukana indikaattorissa DS4 – *Markets for Copyrighted Products and Services*.

¹² ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 60.

Indikaattorin DS4 – *Markets for Copyrighted Products and Services*¹³ pohjalta on mahdollista toteuttaa kuvaus eri toimialojen rakenteesta ja järjestäytymisestä, sekä toimialoilla tapahtuvasta liiketoiminnasta, kilpailusta, kansainvälistymisestä ja loppukäytöstä. Indikaattorissa on mukana parametri “*Description of the most common business models used in each industry. If applicable, consider digital business models separately*”, jonka avulla voitaisiin seurata liiketoimintamallien kehitystä eri toimialoilla. Mukana voisi olla myös analyysia siitä, kuinka laajasti erilaisia liiketoimintamalleja on käytössä. Tutkimus voisi käsitellä lisäksi sitä, miten ja millä vauhdilla siirtyminen analogisesta digitaaliseen toimintaan toteutuu eri toimialoilla. Tietoa tulisi saada lisää esimerkiksi palvelukonseptien kehityksestä digitaalisilla markkinoilla. Tiedonkeruun ei tulisi kuitenkaan keskittyä pelkästään digitaalisiin markkinoihin. Myös tieto siitä, onko markkinoille pääsy helppoa tai vaikeaa voisi olla kiinnostava. Muita tärkeitä osioita voisivat olla *Competition in the industry and the concentration of the markets*, *The level of internationalization of the markets*, sekä *The level of cultural participation and/or end-use*.

Digitaalisten toimintamallien ja teknologisen kehityksen seuraaminen on keskeistä. Digitaalisessa muodossa olevien teosten myynnin osuus kokonaismyynnistä voisi näin ollen olla mielenkiintoinen tieto. Siitä kertoo indikaattorin MC4 – *Development of Digital Business Models and Income Based on Digital Distribution*¹⁴ parametri 1 – *The market share of digital sales (as a % of all sales) in copyright industries*.¹⁵

Erityisesti media-alan liiketoimintamallit olisivat kiinnostava lähivuosien selvityskohde. Liiketoimintamallien määrittelemisen ja kehittymisen kuvaus on syytä tehdä tarkasti ja kuvauksessa tulisi huomioida myös välittäjäportaiden toiminta. Taloudellista toimintaa syntyy toimialarajat läpäisevissä verkostoissa ja eri toimialojen yhteistyössä. Tämä on huomioitava yksittäisten toimialojen tarkasteluun keskittyvissä tutkimuksissa.¹⁶

Indikaattorit tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan:

DS4 – *Markets for Copyrighted Products and Services*

MC4 – *Development of Digital Business Models and Income Based on Digital Distribution*

Lainvalmistelun laatu

Lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö ovat keskeisiä tekijänoikeusjärjestelmän elementtejä. Lainsäädännön toimivuuden arvioinnissa voitaisiin keskittyä lainvalmisteluvaiheessa toteutettaviin julkisiin kuulemisiin, lausuntokierroksiin ja vaikutusarviointeihin, sekä sen tutkimiseen, missä määrin tutkimustietoa käytetään hyödyksi lainvalmistelutyössä. Näitä aihepiirejä käsittelevät indikaattorit MC5 – *Public Consultation on Law Proposals*¹⁷ ja MC6 – *Use of Impact Assessment and Research in Policy Development*¹⁸.

¹³ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 56.

¹⁴ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 62.

¹⁵ Tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arviointimetodologiassa mukana oleva teknologista kehitystä käsittelevä indikaattori DS3 – *Technological Development* ei valikoitunut keskeisimpien indikaattorien joukkoon (ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 51).

¹⁶ Arvoverkkotarkastelua on käsitelty metodologiakäsikirjassa *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 38.

¹⁷ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 71.

¹⁸ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 73.

Vuodesta 2016 alkaen on Lainsäädännön arviointineuvosto toteuttanut vaikutusarvioinnin arviointia Suomessa. Teeman indikaattorit eivät valikoituneet keskeisimpien indikaattorien joukkoon.

Oikeuksien täytäntöönpano

Keskeinen oikeuksien täytäntöönpanoa kuvaava indikaattori voisi olla MC7 – *Application of Sanctions and Remedies for Copyright Infringement*¹⁹. Se on kiinnostava erityisesti parametrien 1, 3, ja 4 osalta (*Penalties for copyright infringement; Court cases, criminal procedure; Court cases, civil procedure*). Indikaattorin pohjalta voisi saada tietoa siitä, mitä seuraamuksia on erilaisissa tapauksissa määrätty. Tiedoilla voisi olla myös kansainvälisiä vertailumahdollisuuksia. Voidaan kuitenkin kysyä, mitä tieto oikeustapausten määrästä kertoo. Onko jatkuvasti kerätystä tiedosta tässä tapauksessa tarpeeksi hyötyä suhteessa tiedonkeruun kustannuksiin?

Myös tieto vaihtoehtoisten riidanratkaisumenettelyjen käytöstä suhteessa tuomioistuinkäsittelyjen määriin voisi olla kiinnostava tieto. Vaihtoehtoisten riidanratkaisumenettelyjen käyttö on teemana indikaattorissa MC8 – *Use of Alternative Resolution Mechanisms for Solving Copyright Disputes*²⁰. Tiedon saatavuus riitatapausten määrästä voi kuitenkin osoittautua ongelmaksi.

Enforcement–teema koettiin keskusteluissa periaatteessa tärkeäksi, mutta juuri oikeanlaisen tiedon kerääminen voi osoittautua haastavaksi. Teeman indikaattorit eivät valikoituneet keskeisimpien indikaattorien joukkoon.

Oikeuksien hallinnointi

Oikeuksien hallinnointi niin yksittäisten oikeudenhaltijoiden toimesta kuin myös kollektiivisesti on mukana säännöllisesti seurattavien indikaattorien kokonaisuudessa.

Indikaattori DS11 – *Individual Exercise of Rights*²¹ käsittelee suoraa sopimista ja lisensointia, julkisia ja yksityisiä toimenpiteitä markkinoiden toiminnan edistämiseksi, sekä teosten kansainvälistä jakelua edistäviä organisaatioita ja järjestelyitä. Parametri 1 (*The most commonly used licensing models in different industries*) käsittelee eri toimialoilla yleisimmin käytettyjä lisensointimalleja. Digitaalisen käyttöoikeuksien hallinnan (DRM) laajuutta on käsitelty parametrissa 2 (*The use of DRM technologies for managing the rights*). Tutkimus voisi käsitellä esimerkiksi sitä, mitä oikeuksia hallitaan digitaalisesti ja missä laajuudessa.

Indikaattori DS12 – *Collective Management of Rights*²² käsittelee tekijänoikeuksien yhteishallinnon organisoitumista sekä yhteishallinnointiorganisaatioiden edustavuutta, toimintaprosesseja ja toiminnan maantieteellistä kattavuutta. Mukana ovat myös oikeudenhaltijoiden näkökulmasta keskeiset tiedon saatavuuden ja yhteishallinnointiorganisaatioiden avoimuuden teemat. Indikaattori tulee huomioida jatkuvan seurannan kehikossa soveltuvilta osin.

¹⁹ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 82.

²⁰ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 86.

²¹ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 90.

²² ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 92-93.

Tekijänoikeuden yhteishallinnointiorganisaatioiden taloudellinen merkitys ja toiminnan tehokkuus ovat niin ikään keskeisiä seurattavia teemoja. Indikaattori MC9 – *Efficiency of Collective Management Organizations*²³ käsittelee kerättyjen ja tilitettyjen tekijänoikeuskorvausten määriä²⁴ ja kertoo siitä, toimivatko organisaatiot tehokkaasti. Aikasarjatietoa voisi mahdollisuuksien mukaan vertailla tietoihin muissa maissa toimivien yhteishallinnointiorganisaatioiden toiminnasta. Siitä voidaan havaita myös organisaatioihin kohdistuvien muutosten vaikutuksia. Esimerkiksi se, minkä suuruisia kustannuksia laki tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista²⁵ mahdollisesti aiheuttaa eri toimijoille, voisi olla havaittavissa aikasarjadatasta joidenkin vuosien kuluttua lainmuutoksen voimaantulosta. On mahdollista myös vertailla tilanteita ennen ja jälkeen lainmuutosta ja saada tietoa siitä, miten laki vaikuttaa organisaatioiden toimintaan. Myös yhteishallinnointidirektiivissä säädetyt musiikkiteosten verkko-oikeuksien rajat ylittävää lisensiointia koskevat vaatimukset olisi hyvä huomioida tutkimuksessa.²⁶ Yhteishallinnointiorganisaatioiden kautta liikkuvien tekijänoikeuskorvausten osuus korvausten kokonaisrahavirroista on niin ikään kiinnostava selvitettävä.

Aikasarjadataa voitaisiin tuottaa myös yksityisestä kopioinnista tekijöille maksettavan hyvityksen määrästä. Tietoa voisi verrata muista EU-maista kerättäviin tietoihin. Yksi teemaan liittyvä tutkimuskysymys voisi olla se, millä perusteilla yksityisen kopioinnin hyvityksen taso määräytyy.²⁷

Yksi kollektiivihallinnointia käsittelevien tutkimusten potentiaalinen yhteistyökumppani ja tietolähde on tulevaisuudessa Yhteishallinnoinnin kehittämisen neuvottelukunta.²⁸

Indikaattorit tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan:DS11 – *Individual Exercise of Rights*MC9 – *Efficiency of Collective Management Organizations*DS12 – *Collective Management of Rights*

²³ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 95.

²⁴ ks. indikaattorin parametri 1 – *The amounts of remunerations and compensations a) administered and b) distributed by each CMO*

²⁵ Perustuen ns. yhteishallinnointidirektiiviin (*Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kollektiivisesta hallinnoinnista sekä usean valtion alueen kattavasta musiikkiteosten oikeuksien lisensioinnista verkkokäyttöä varten sisämarkkinoilla*, 2014/26/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014)

²⁶ Yhteishallinnointidirektiivin (2014/26/EU) III osastossa määrätään edellytykset sille, että yhteishallinnointiorganisaatiot voivat käyttää mahdollisimman tehokkaita lisensiointitapoja toimiessaan yhä enenevässä määrin rajojen yli, sekä sille, miten yhteishallinnointiorganisaatiot huolehtivat usean valtion alueen kattavasta musiikkiteosten tekijöiden verkkokäyttöoikeuksien kollektiivisesta lisensioinnista.

²⁷ Yksityistä kappaleen valmistamista ja sen yleisyyttä tutkitaan opetus- ja kulttuuriministeriön aloitteesta vuosittain hyvityksen tason määrittämiseksi. Yksityisen kopioinnin tutkimuksen neuvottelukunta toimii neuvoa-antavana asiantuntijaelimenä yksityistä kopiointia koskevassa tutkimuksessa.

²⁸ Patentti- ja rekisterihallituksen yhteyteen perustettava Yhteishallinnoinnin kehittämisen neuvottelukunta antaa lain soveltamiseen liittyviä suosituksia liittyen yhteishallinnointiorganisaatioiden menettelytapoihin, noudatettaviin käytäntöihin ja alan standardeihin. Se järjestää yhteishallinnointia ja yhteishallinnoinnin toimivuutta koskevaa kansallista seurantaa ja edistää hyvien käytäntöjen noudattamista.

Tekijänoikeustietämys

Keskusteluissa koettiin tärkeäksi seurata sitä, onko tietoa saatavilla tekijänoikeusjärjestelmästä, teoksista, tai siitä, mistä luvat on hankittavissa. Keskeisin mittari tekijänoikeustietämyksen arvioinnissa voisi olla indikaattori MC10 – *Public Awareness of the Rights*²⁹. Se mittaa yleistä tietoisuutta tekijänoikeusasioista ja kertoo järjestelmän yleisestä hyväksyttävyydestä ja ymmärrettävyydestä.³⁰ Kyselytutkimuksen keinoin voidaan suoraan tutkia sitä, mitä tekijänoikeusasioista todella tiedetään suuren yleisön keskuudessa. Tekijänoikeustietämyksen tasosta saatavan tiedon voisi suhteuttaa tietoihin esimerkiksi tekijänoikeusjärjestelmää koskevista mielipiteistä ja luvattomasta käytöstä.

Metodologiakehikon teemasta *Dissemination of Knowledge* nousi keskusteluissa esiin usea muukin tutkimusalue. Jossain määrin tärkeinä indikaattoreina mainittiin tiedotustoimintaa käsittelevä DS13 – *Copyright-related Information Activities*³¹ ja koulutusta tarkasteleva DS14 – *Copyright-related Education for the Public in General*³². Myös tekijänoikeuteen liittyvää tutkimusta koskevat indikaattorit DS15 – *Research on Copyright-related Topics*³³ ja MC12 – *Copyright-related Research and Study Programs in Universities and Research Institutes*³⁴ mainittiin kiinnostavina.

Tekijänoikeustietämystä käsittelevä tutkimus voisi kattaa myös sen tarkastelun, miten tiedon sisältö ymmärretään suuren yleisön keskuudessa. On tärkeää huomioida vastaajien subjektiiviset arviot sekä järjestelmän positiivisista että negatiivisista puolista.

Indikaattorit tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan:
MC10 – *Public Awareness of the Rights*

Tekijänoikeusjärjestelmän kannustinvaikutukset

Tekijänoikeusjärjestelmän kannustinvaikutuksia käsittelevä indikaattori MC15 – *Stakeholders' Opinions Concerning the Incentive Function of the Copyright System*³⁵ todettiin keskusteluissa keskeiseksi, ja sen tulisi olla mukana säännöllisesti seurattavien indikaattorien kokonaisuudessa. Indikaattoriin pohjautuvat tutkimukset voivat tarjota yksityiskohtaista tietoa tekijänoikeudesta kannustinmekanismina.³⁶ Kannustinvaikutuksia arvioidaan tutkimuksissa keskittyen erikseen yksittäisiin toimialoihin.

Jossain määrin tärkeänä pidettiin myös eri tahoille syntyviä tekijänoikeustulovirtoja mittaavaa indikaattoria MC13 – *Direct Copyright Revenue Streams for Different Stakeholders*³⁷. Tämä ei

²⁹ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 100.

³⁰ Teemaan liittyviä kysymyksiä on esitetty kyselypaketin *Toolkit of Questionnaires for Interviews, Focus Group Studies and Surveys* sivuilla 62-63.

³¹ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 98.

³² ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 99.

³³ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 103.

³⁴ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 105.

³⁵ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 116.

³⁶ Teemaan liittyviä kysymyksiä on esitetty kyselypaketin *Toolkit of Questionnaires for Interviews, Focus Group Studies and Surveys* sivuilla 71-73 ja 83-84.

³⁷ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 111.

kuitenkaan valikoitunut keskeisimpien indikaattorien joukkoon. Yksi tulevaisuuden tutkimusteema voisi myös olla tekijänoikeudellisiin tuotteisiin ja palveluihin kohdistuvien investointien kannattavuus.³⁸

Indikaattorit tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan:
MC15 – *Stakeholders' Opinions Concerning the Incentive Function of the Copyright System*

Teosten saatavuus ja jatkokäyttö

Indikaattori MC16 – *Access to Copyrighted Works by the Public*³⁹ käsittelee tekijänoikeudella suojattujen teosten saatavuutta eri yleisöille. Siinä on huomioitu erikseen saatavuus kirjastojen, arkistojen ja museoiden kautta, saatavuus oppilaitoksissa, sekä saatavuus erityisryhmille, kuten näkövammaisille.⁴⁰ Parametrissa 3 mukana oleva teema "*Level of development of the CMOs' services concerning the identification of copyright owners*" voisi olla kiinnostava seurattava tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista annetun lain tultua voimaan. Indikaattorissa on kauttaaltaan paljon yhteyksiä Euroopan komission 14.9.2016 julkaisemaan tekijänoikeuden modernisointia digitaalisilla sisämarkkinoilla koskevan neljän säädösehdotuksen pakettiin.⁴¹

Indikaattori MC17 – *Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation*⁴² on kiinnostava erityisesti parametrin 2 (*Opinions on issues related to the access to copyrighted works for follow-on creation*) osalta. Indikaattorin perusteella voidaan saada tietoa siitä, missä määrin teoksia jätetään käyttämättä johtuen tekijänoikeusjärjestelmän tarjoamasta yksinoikeudesta tai siitä, että oikeustila on jäänyt epäselväksi. Uuden luomisen mahdollisuudet on tärkeää huomioida eri näkökulmista. Esimerkiksi remix-kulttuurin mahdollistuminen ja teosten luominen yhteisöllisesti voisivat olla kiinnostavia tutkimusaiheita.

Indikaattorit tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan:
MC16 – *Access to Copyrighted Works by the Public*
MC17 – *Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation*

³⁸ Aihetta käsitellään Metodologiakäsikirjan *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, sivuilla 112-114.

³⁹ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 120-121.

⁴⁰ ks. Metodologiakortin parametrit 1b, 1c ja 2.

⁴¹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla (COM(2016) 593); Asetus lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden tiettyihin verkkolähetyksiin ja televisio- ja radio-ohjelmien uudelleenlähetyksiin sovellettavien, tekijänoikeuden ja lähioikeuksien käyttämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta (COM(2016) 594); Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojattujen tiettyjen teosten ja muun aineiston esteettömien kopioiden rajatylittävästä vaihdosta unionin ja kolmansien maiden välillä sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi (COM(2016) 595); ja Direktiivi tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojattujen teosten ja muun aineiston tietyistä sallituista käytöistä sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi ja tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY muuttamisesta (COM(2016) 596)).

⁴² ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 124.

Oikeuksien siirto ja lisensiointi

Lisensiointimarkkinoiden toimintaa voisi tutkia ennen kaikkea käyttöluvien hankkimisen näkökulmasta: Onko erilaisia lisensiointiratkaisuja tarjolla ja mitä haasteita liittyy käyttöluvien hankkimiseen? Entä onko olemassa luparatkaisuja ns. pieniä käyttäjiä varten? Se, minkä suuruisia kustannuksia oikeuksien siirrosta ja lisensioinnista aiheutuu eri neuvotteluosapuolille, on teemana indikaattorissa MC18 – *Transaction Costs in Transfer and Licensing of Rights*⁴³. Tähän aihepiiriin liittyvien, esimerkiksi survey-tutkimuksessa esitettävien kysymysten yksiselitteisyyteen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota.

Sopimusehtojen kohtuullisuutta on käsitelty indikaattorissa MC19 – *Terms for Transfer and Licensing of Rights*⁴⁴. Sen pohjalta voisi esimerkiksi tutkia sitä, ovatko toimialojen käytännöt muuttuneet sopimusehtojen kohtuullisuutta koskevan tekijänoikeuslain muutoksen⁴⁵ myötä. Kiinnostavaa olisi myös selvittää sitä, onko koetulla sopimusehtojen kohtuullisuudella havaittavissa yhteys työntekijöiden tai tuotannon määriin eri toimialoilla. Voidaan kuitenkin kysyä, kertooko tieto sopimusehtojen kohtuullisuudesta pikemminkin sopimustoiminnasta yleensä kuin tekijänoikeusjärjestelmän toimivuudesta. Aihealuetta koskevat subjektiiviset arviot saattavat myös helposti perustua yksittäisiin kokemuksiin ja kokonaiskuvan muodostaminen voi olla hankalaa.

Teeman indikaattorit eivät valikoituneet keskeisimpien indikaattorien joukkoon.

Teosten luvaton käyttö

Teosten luvaton käyttöä voitaisiin seurata indikaattorissa MC21 – *Unauthorized Use of Copyrighted Works in Digital Form*⁴⁶ määritettyjen aihepiirien pohjalta. Indikaattori ohjeistaa tutkimaan teosten luvattoman käytön yleisyyttä sekä siihen liittyvä mielipiteitä.⁴⁷ Erityisesti luvattoman käytön syyt ja laajuus ovat kiinnostavia seurattavia. Aikasarjatietoa voisi suhteuttaa tietoon laillisesti tarjottujen tuotteiden ja palvelujen käytön määristä.

Indikaattori MC20 – *Unauthorized Use of Copyrighted Works in Physical Form*⁴⁸ käsittelee fyysisessä muodossa olevien teoskappaleiden luvaton käyttöä ja kertoo ennen kaikkea tullissa havaituista piraattituotteista. Suomi on usein kuitenkin vain piraattituotteiden kauttakulkumaa, joten indikaattori MC20 kertoo myös suurelta osin tullin tehokkuudesta.

Indikaattorit tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan:
MC21 – *Unauthorized Use of Copyrighted Works in Digital Form*

⁴³ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 128.

⁴⁴ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 130.

⁴⁵ Laki tekijänoikeuslain muuttamisesta (607/2015) tuli voimaan 1.6.2015.

⁴⁶ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 136.

⁴⁷ Teemaan liittyviä kysymyksiä on esitetty kyselypaketin *Toolkit of Questionnaires for Interviews, Focus Group Studies and Surveys* sivuilla 65-68.

⁴⁸ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 133.

Mielipiteet tekijänoikeusjärjestelmän toimivuudesta

Indikaattori MC22 – *Stakeholders' Opinions on the Copyright System*⁴⁹ ohjeistaa mielipiteiden keräämiseen tekijänoikeusjärjestelmän toimivuudesta. Siihen pohjautuen voidaan kerätä tekijänoikeuskentän toimijoilta tietoa tekijänoikeusjärjestelmän kompleksisuudesta, ajantasaisuudesta, muutostarpeista ja siitä, mitä järjestelmän toimivuudelta yleisesti odotetaan. On tärkeää tutkia eri tahojen, mukaan lukien uudentyyppisten toimijoiden, näkemyksiä. Eri toimijoilta voitaisiin kysyä tekijänoikeusjärjestelmän kehittämiseen liittyvistä odotuksista sekä selkeistä kehitysehdotuksista.

Tiedonkeruu vaatii eri intressiryhmille kohdistettujen kyselytutkimusten toteuttamista.⁵⁰ Tutkimukseen mukaan otettavat kysymykset tulee määrittää tarkasti.

Indikaattorit tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan:
MC22 – *Stakeholders' Opinions on the Copyright System*

⁴⁹ ks. Metodologiakäsikirja *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*, s. 138.

⁵⁰ Teemaan liittyviä kysymyksiä on esitetty kyselypaketin *Toolkit of Questionnaires for Interviews, Focus Group Studies and Surveys* sivuilla 67-68, 79-80 ja 84-85.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Keskusteluissa määritettiin yhteensä 11 indikaattoria Suomen tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan. Määritetyt indikaattorit jaettiin tiedonkeruun menetelmien ja kohderyhmien perusteella kolmeen kokonaisuuteen:

- I. Kyselytutkimus suurelle yleisölle,
- II. Toimialoitteiset tutkimukset (keskittyminen yksittäiseen toimialaan) ja
- III. Muu tutkimus.

Kokonaisuudet on kuvattu taulukossa 1.

Aikasarjatiedon keräämistiheys määritettiin kunkin tutkimusteeman osalta erikseen. Yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön virkamiesten kanssa muodostetut arviot on esitetty taulukossa 1. Pääasiassa tietoa ehdotetaan päivitettäväksi kolmen tai viiden vuoden välein.

Ensimmäisen kokonaisuuden tiedonkeruu tapahtuu toteuttamalla kyselytutkimus suurelle yleisölle. Otantatutkimus kattaisi Suomessa asuvan 15-79-vuotiaan väestön. Kysymykset käsittelevät tekijänoikeustietämystä, teosten saatavuutta ja jatkokäyttöä, teosten luvaton käyttöä, sekä mielipiteitä tekijänoikeusjärjestelmästä. Jatkuvan aikasarjatiedon tuottamiseksi tutkimus tulisi toteuttaa noin kolmen vuoden välein.

Toisessa kokonaisuudessa keskitytään tarkastelemaan yksittäisiä toimialoja. Kokonaisuus koostuu markkinoiden toimintaa, digitaalisia liiketoimintamalleja, tekijänoikeusjärjestelmän kannustinvaikutuksia, teosten jatkokäyttöä ja eri intressiryhmien mielipiteitä käsittelevistä indikaattoreista. Tutkimusmenetelmät ovat moninaisia; kyseeseen voi tulla kirjoituspöytä tutkimus perustuen pääasiassa toimialajärjestöjen ja Tilastokeskuksen dataan⁵¹, haastattelututkimus, ryhmäkeskustelumenetelmä, tai näiden yhdistelmä. Ensimmäisenä tarkasteltavia toimialoja voisivat olla esimerkiksi keskusteluissa esiin nostetut audiovisuaalinen ala, kustannusala ja musiikkiala. Tieto kerätään vuorovuosin eri toimialoilta ja tästä syystä tutkimuksen toistotiheyttä ei ole määritelty taulukossa 1.

Kolmannen kokonaisuuden teemat ovat tekijänoikeustoimialojen taloudellinen merkitys, tekijänoikeuden yhteishallinnointiorganisaatioiden toimivuus, teosten saatavuus, ja teosten jatkokäyttö. Tekijänoikeustoimialojen makrotaloudellisia vaikutuksia koskevaa tutkimusta on toteutettu Suomessa jo parin vuosikymmenen ajan ja tutkimusten päivitystiheydeksi on vakiintunut noin kolmen vuoden väli.⁵² Yhteishallinnointiorganisaatioiden toimivuutta käsittelevä tutkimus voisi olla ajankohtainen pari vuotta yhteishallinnointidirektiivin implementoinnin jälkeen.⁵³ Tämän jälkeen tutkimus voitaisiin toteuttaa noin viiden vuoden välein. Toteutustapana on kirjoituspöytä tutkimus ja haastattelututkimus. Mahdollisia näkökulmia teosten saatavuutta käsittelevässä tutkimuksessa voisivat olla kirjastot, arkistot, museot, koulutus, tieteellinen tutkimus ja lukemisesteiset. Tiedonkeruu toteutetaan kirjoituspöytä tutkimuksena, haastattelututkimuksena, sekä kyselytutkimuksena ja/tai ryhmäkeskustelumenetelmää käyttäen. Teosten jatkokäyttöä koskevan tarkastelun näkökulmana on tieteellinen tutkimus. Myös tässä tapauksessa tiedonkeruu toteutetaan kirjoituspöytätyön, haastattelujen, kyselyjen ja ryhmäkeskustelujen yhdistelmänä. Sekä teosten saatavuutta että jatkokäyttöä koskevien tutkimusten toteutustiheydeksi määriteltiin ryhmäkes-

⁵¹ Joiltain toimialoilta on tällä hetkellä tietoa saatavissa vain puutteellisesti.

⁵² Viimeisimmät tutkimukset on julkaistu osana Suomen Tekijänoikeudellisen Yhdistyksen/Tekijänoikeusinstituutin julkaisusarjaa: <http://www.copyrightsociety.fi/index.php?id=104> (viitattu 17.2.2017).

⁵³ EU:n kollektiivihallinnointidirektiiviin (2014/26/EU) perustuva laki tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista (1494/2016) tuli voimaan 1.1.2017.

kusteluissa viisi vuotta.

Tiedonkeruun jatkuvuus on olennaista arvioitaessa järjestelmän kehittämistarpeita. Sekä tutkimuskokonaisuus että aikasarjatiedon keräämistiheys on pyritty määrittämään siten, että jatkuva tutkimustoiminta mahdollistuisi kohtuullisin kustannuksin. Kehikon sisällä tulee tarpeen mukaan tehdä priorisointia ja keskittyä ajankohtaisimpiin kysymyksiin. Tutkimustiedon päivitystiheydessä tulee olla joustovaraa ja taulukossa 1 esitetyt arviot tulisikin nähdä esimerkkeinä. Jatkossa korostuu myös tutkimus- ja muu yhteistyö yliopistojen sekä muiden tekijänoikeudellisesti relevanttia tutkimustoimintaa harjoittavien organisaatioiden kanssa.

Säännöllisesti seurattavien tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden indikaattorien kokonaisuus tähtää luotettavan ja ajantasaisen tietopohjan syntymiseen. Objektiiivisesti toteutettu arviointitoiminta ja tulosten läpinäkyvä dokumentointi edistävät päätöksenteon riippumattomuutta. Kokonaisuuden pohjalta voidaan tekijänoikeusjärjestelmän toimivuutta tarkastella eri näkökulmista. Indikaattorikokonaisuus pyrkii tasapainoisesti kattamaan suuren yleisön näkemykset, eri toimialoilta kerättävän tiedon, sekä tekijänoikeusjärjestelmän eri sidosryhmien näkökulmat.

Indikaattori		Kuinka usein tulisi tietoa kerätä? (Arvio) Tutkimusmenetelmät
I. Kyselytutkimus suurelle yleisölle		
Methodology Card 10.	Public Awareness of the Rights	3 vuoden välein
Methodology Card 16.	Access to Copyrighted Works by the Public	<i>Kyselytutkimus (suuri yleisö)</i>
Methodology Card 17.	Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation	
Methodology Card 21.	Unauthorized Use of Copyrighted Works in Digital Form	
Methodology Card 22.	Stakeholders' Opinions on the Copyright System	
II. Toimialoitteiset tutkimukset (keskittyminen yksittäiseen toimialaan)		
Description Sheet 4.	Markets for Copyrighted Products and Services	Eri toimialojen tutkiminen vuorovuosin
Methodology Card 4.	Development of Digital Business Models and Income Based on Digital Distribution	<i>Tarkastelu toimialoittein; kirjoituspöytätyö perustuen pääasiassa toimialajärjestöjen ja Tilastokeskuksen dataan, haastattelututkimus, ryhmäkeskustelumenetelmä</i>
Methodology Card 15.	Stakeholders' Opinions Concerning the Incentive Function of the Copyright System	
Methodology Card 17.	Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation	
Methodology Card 22.	Stakeholders' Opinions on the Copyright System	
III. Muu tutkimus		
Methodology Card 1.	Macroeconomic Importance of Copyright Industries	Toteutetaan tällä hetkellä 3vuoden välein
Methodology Card 9.	Efficiency of Collective Management Organizations	<i>Kirjoituspöytätyö perustuen olemassa olevaan dataan</i>
Description Sheet 12.	Collective Management of Rights	
Methodology Card 16.	Access to Copyrighted Works by the Public	5 vuoden välein, Aluksi toteutus sopiva aikaväli yhteishallinnointidirektiivin implementoinnin jälkeen
Methodology Card 16.	Access to Copyrighted Works by the Public	<i>Kirjoituspöytätyö, haastattelututkimus, kyselytutkimus ja/tai ryhmäkeskustelumenetelmä</i>
Methodology Card 17.	Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation	5 vuoden välein
Methodology Card 17.	Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation	<i>Näkökulma: tekijänoikeudella suojatun aineiston käyttö tieteellisen tutkimuksen tarpeisiin; Kirjoituspöytätyö, haastattelututkimus, kyselytutkimus ja/tai ryhmäkeskustelumenetelmä</i>

Taulukko 1. Indikaattorit tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvaan seurantaan (ryhmäkeskustelujen pohjalta muodostettu kokonaisuus)

Lähteet

Kirjallisuus

Tiina Kautio, Nathalie Lefever & Milla Määttä 2016. *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Methodology Framework*. Cuporen verkkojulkaisuja 37 ja Cuporen julkaisuja 26.

Tiina Kautio, Nathalie Lefever & Milla Määttä 2016. *Assessing the Operation of Copyright and Related Rights Systems: Toolkit of Questionnaires for Interviews, Focus Group Studies and Surveys*. Cuporen verkkojulkaisuja 38 ja Cuporen julkaisuja 27.

Tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arviointihanke: metodologiakehikon pilotointi Suomessa. Cuporen verkkojulkaisuja 39.

Suomen Tekijänoikeudellinen Yhdistys/Tekijänoikeusinstituutti. *Julkaisuja –sarja*, <http://www.copyrightsociety.fi/index.php?id=104> (verkkosivu, viitattu 17.2.2017).

World Intellectual Property Organization. *Guide on Surveying the Economic Contribution of the Copyright Industries, 2015 Revised Edition*. WIPO Publication No. 893 E.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kollektiivisesta hallinnoinnista sekä usean valtion alueen kattavasta musiikkiteosten oikeuksien lisensioinnista verkkokäyttöä varten sisämarkkinoilla, 2014/26/EU.

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla (COM(2016) 593).

Asetus lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden tiettyihin verkkolähetyksiin ja televisio- ja radio-ohjelmien uudelleenlähetyksiin sovellettavien, tekijänoikeuden ja lähioikeuksien käyttämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta (COM(2016) 594).

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojattujen tiettyjen teosten ja muun aineiston esteettömien kopioiden rajatylittävistä vaihdosta unionin ja kolmansien maiden välillä sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi (COM(2016) 595).

Direktiivi tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojattujen teosten ja muun aineiston tietyistä sallituista käytöistä sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi ja tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY muuttamisesta (COM(2016) 596).

Laki tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista (1494/2016). Annettu Helsingissä 29.12.2016. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161494> (viitattu 17.2.2017).

Laki tekijänoikeuslain muuttamisesta (607/2015). Annettu Helsingissä 22.5.2015. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150607> (viitattu 17.2.2017).

Haastattelut

Opetus- ja kulttuuriministeriön tekijänoikeusvirkamiehet, syyskuu-lokakuu 2016.

Ryhmäkeskustelut

Opetus- ja kulttuuriministeriön tekijänoikeusvirkamiehet, 8.9.2016.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tekijänoikeusvirkamiehet, 2.11.2016.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tekijänoikeusvirkamiehet, 14.12.2016.

Liitteet

Liite 1. Indikaattorien pisteytykset

Liite 2. Alustava tutkimussuunnitelma 2018-2022

Liite 1. Indikaattorien pisteytykset

		Yht. pisteet
Copyright Environment		
THE CONTEXT IN WHICH THE COPYRIGHT SYSTEM OPERATES		
Description Sheet 1.	National Context	-
Description Sheet 2.	International and Regional Context	-
Description Sheet 3.	Technological Development	2
Methodology Card 1.	Macroeconomic Importance of Copyright Industries*	7
VALUE CREATION AND THE MARKETS FOR COPYRIGHTED PRODUCTS AND SERVICES		
Description Sheet 4.	Markets for Copyrighted Products and Services*	9
Methodology Card 2.	Volume of Domestic Production of Copyrighted Products and Services	6
Methodology Card 3.	Volume of Exported and Imported Copyrighted Products and Services	-
Methodology Card 4.	Development of Digital Business Models and Income Based on Digital Distribution *	7
Functioning and Performance of the Elements of the Copyright System		
LAW, POLICY AND PUBLIC ADMINISTRATION		
Description Sheet 5.	Copyright Law	-
Description Sheet 6.	Copyright Policy	-
Methodology Card 5.	Public Consultation on Law Proposals	1
Methodology Card 6.	Use of Impact Assessment and Research in Policy Development	6
Description Sheet 7.	Public Administration of Copyright	-
ENFORCEMENT		
Description Sheet 8.	Enforcement by Public and Private Actors	-
Description Sheet 9.	Sanctions and Remedies for Copyright Infringement	-
Methodology Card 7.	Application of Sanctions and Remedies for Copyright Infringement	1
Description Sheet 10.	Availability of Alternative Dispute Resolution Mechanisms	-
Methodology Card 8.	Use of Alternative Resolution Mechanisms for Solving Copyright Disputes	2
MANAGEMENT OF RIGHTS		
Description Sheet 11.	Individual Exercise of Rights	4
Description Sheet 12.	Collective Management of Rights*	3
Methodology Card 9.	Efficiency of Collective Management Organizations*	6 ½
DISSEMINATION OF KNOWLEDGE		
Description Sheet 13. Description Sheet 14.	Copyright-related Information Activities	1 ½
Methodology Card 10.	Copyright-related Education for the Public in General	1 ½
Methodology Card 11.	Public Awareness of the Rights*	6 ½
Description Sheet 15.	Copyright-related Education as Part of the Education of Professionals for Creative Industries	-
Methodology Card 12.	Research on Copyright-related Topics	2
	Copyright-related Research and Study Programs in Universities and Research Institutes	2
Operational Balance of the Copyright System		
INCENTIVES		
Methodology Card 13.	Direct Copyright Revenue Streams for Different Stakeholders	3 ½
Methodology Card 14.	Return on Investment for Copyrighted Products and Services	-
Methodology Card 15.	Stakeholders' Opinions Concerning the Incentive Function of the Copyright System*	11
ACCESS		
Methodology Card 16.	Access to Copyrighted Works by the Public*	6
Methodology Card 17.	Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation*	6
LICENSING MARKETS		
Methodology Card 18.	Transaction Costs in Transfer and Licensing of Rights	2
Methodology Card 19.	Terms for Transfer and Licensing of Rights	3
INFRINGEMENT, OPINIONS AND PUBLIC ACCEPTANCE		
Methodology Card 20.	Unauthorized Use of Copyrighted Works in Physical Form	-
Methodology Card 21.	Unauthorized Use of Copyrighted Works in Digital Form*	7
Methodology Card 22.	Stakeholders' Opinions on the Copyright System*	9

Taulukko A1. Keskusteluissa annetut pisteytykset Tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arviointihankkeessa määritetyille indikaattoreille⁵⁴

*) Indikaattori sisältyy tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden jatkuvan seurannan kokonaisuuteen

---

⁵⁴ Tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden arviointimetodologiaan kuuluvat indikaattorit pisteytettiin haastatteluissa esitettyjen arvioiden perusteella siten, että ainoastaan keskeisiksi koetut indikaattorit saivat pisteitä. Yhteispisteet -sarakkeessa on esitetty korostettuna eniten pisteitä saaneet indikaattorit.

Liite 2. Alustava tutkimussuunnitelma 2018-2022

2018	
I. Kyselytutkimus suurelle yleisölle	
Indikaattorit	
Methodology Card 10.	Public Awareness of the Rights
Methodology Card 16.	Access to Copyrighted Works by the Public
Methodology Card 17.	Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation
Methodology Card 21.	Unauthorized Use of Copyrighted Works in Digital Form
Methodology Card 22.	Stakeholders' Opinions on the Copyright System
II. Muu tutkimus: fokuksessa opetustoiminta	
Indikaattorit	
Methodology Card 1.	Macroeconomic Importance of Copyright Industries ⁵⁵
Methodology Card 16.	Access to Copyrighted Works by the Public ⁵⁶
2019	
I. Toimialoittaiset tutkimukset: fokuksessa erikseen määritettävä toimiala	
Indikaattorit	
Description Sheet 4.	Markets for Copyrighted Products and Services
Methodology Card 4.	Development of Digital Business Models and Income Based on Digital Distribution
Methodology Card 15.	Stakeholders' Opinions Concerning the Incentive Function of the Copyright System
Methodology Card 17.	Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation
Methodology Card 22.	Stakeholders' Opinions on the Copyright System
II. Muu tutkimus: fokuksessa oikeuksien kollektiivihallinnointi	
Indikaattorit	
Methodology Card 9.	Efficiency of Collective Management Organizations
Description Sheet 12.	Collective Management of Rights
2020	
I. Toimialoittaiset tutkimukset: fokuksessa erikseen määritettävä toimiala	
Indikaattorit	
Description Sheet 4.	Markets for Copyrighted Products and Services
Methodology Card 4.	Development of Digital Business Models and Income Based on Digital Distribution
Methodology Card 15.	Stakeholders' Opinions Concerning the Incentive Function of the Copyright System
Methodology Card 17.	Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation
Methodology Card 22.	Stakeholders' Opinions on the Copyright System

⁵⁵ Kooste tähän mennessä tehdyistä tutkimuksista; päivitetty aikasarja

⁵⁶ Tutkimus keskittyen indikaattorin parametreihin

1c – *Experiences of educational organizations concerning the reproduction, distribution, communication to the public, and public performance of copyrighted works for educational purposes: consider issues such as the functioning of licensing, the amount of administrative work, access to digital material, and the effects of copyright on access ja*

3b – *Experiences of educational organizations concerning difficulties in identifying copyright holders.*

II. Muu tutkimus: fokuksessa tieteellisen tutkimuksen tekijät	
Indikaattorit	
Methodology Card 16.	Access to Copyrighted Works by the Public ⁵⁷
Methodology Card 17.	Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation ⁵⁸
2021	
I. Kyselytutkimus suurelle yleisölle	
Indikaattorit	
Methodology Card 10.	Public Awareness of the Rights
Methodology Card 16.	Access to Copyrighted Works by the Public
Methodology Card 17.	Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation
Methodology Card 21.	Unauthorized Use of Copyrighted Works in Digital Form
Methodology Card 22.	Stakeholders' Opinions on the Copyright System
II. Muu tutkimus: fokuksessa kirjastot, arkistot ja museot	
Indikaattorit	
Methodology Card 1.	Macroeconomic Importance of Copyright Industries ⁵⁹
Methodology Card 16.	Access to Copyrighted Works by the Public ⁶⁰
2022	
I. Toimialoittaiset tutkimukset: fokuksessa erikseen määritettävä toimiala	
Indikaattorit	
Description Sheet 4.	Markets for Copyrighted Products and Services
Methodology Card 4.	Development of Digital Business Models and Income Based on Digital Distribution
Methodology Card 15.	Stakeholders' Opinions Concerning the Incentive Function of the Copyright System
Methodology Card 17.	Access to Copyrighted Works for Follow-on Creation
Methodology Card 22.	Stakeholders' Opinions on the Copyright System
III. Muu tutkimus: fokuksessa oikeuksien kollektiivihallinnointi	
Indikaattorit	
Methodology Card 9.	Efficiency of Collective Management Organizations
Description Sheet 12.	Collective Management of Rights

Taulukko A2. Tutkimussuunnitelma 2018-2022

⁵⁷ Tutkimus keskittyen indikaattorin parametriin 3b – *Experiences of research organizations concerning difficulties in identifying copyright holders.*

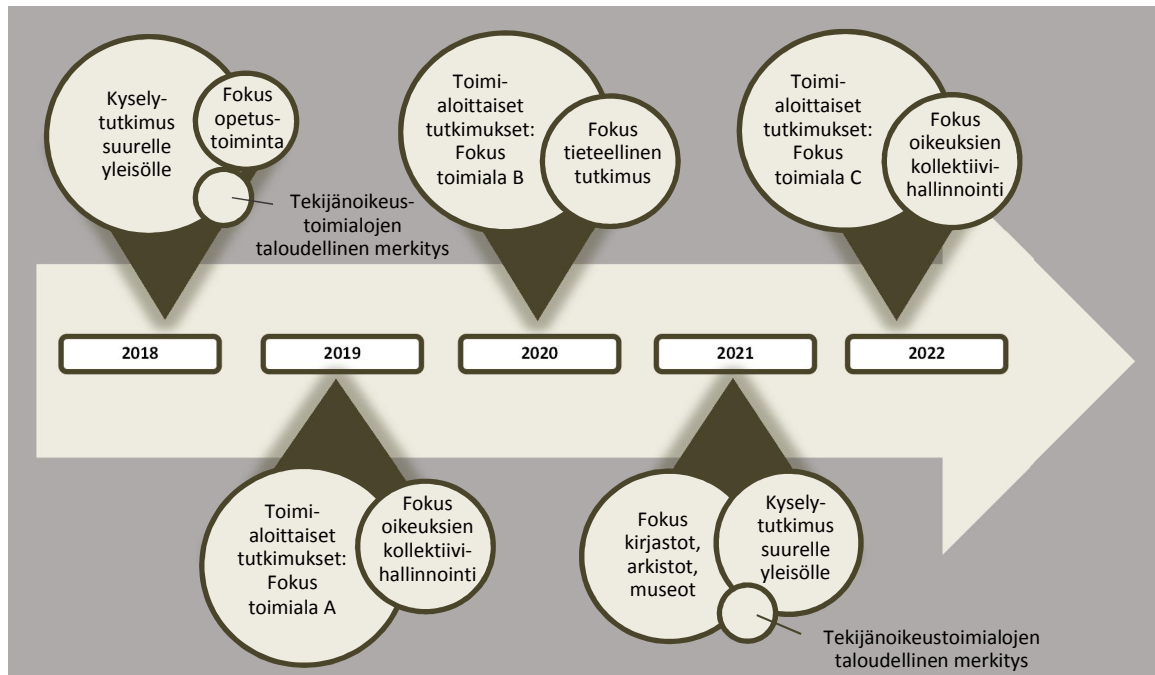
⁵⁸ Tutkimus keskittyen indikaattorin parametriin 2 – *Difficulties faced by researchers when using copyrighted material as part of their scientific research.*

⁵⁹ Kooste tähän mennessä tehdyistä tutkimuksista; päivitetty aikasarja

⁶⁰ Tutkimus keskittyen indikaattorin parametreihin

1b – *Experiences of libraries (public libraries as well as scientific and special libraries), museums and exhibition organizers, and archives: consider issues such as the functioning of licensing, the amount of administrative work, access to digital material, and the effects of copyright on the extent of services ja*

3b – *Experiences of libraries, archives, museums, or other user organizations concerning difficulties in identifying copyright holders.*

Kuvio A1. Alustava tutkimussuunnitelma 2018-2022